

Af Ross Jackson ¹

Vejen til en bæredygtig VERDENSORDEN

Det bliver efterhånden tydeligt for flere og flere, at menneskeheden står over for sin værste krise nogensinde. Det er ikke sikkert at vi overlever i denne omgang. Risikoen er en irreversibel global opvarmning, der ikke kan standses når vi når forbi et kritisk og ukendt niveau af kumulative kuldioxid (CO₂) emissioner fra vores højt industrialiserede samfund. Men hvorfor sker der ikke noget seriøst for at løse problemet? Paradokset kan opsummeres i: **De der kan, vil ikke, og de der vil, kan ikke.**

De der vil, er de millioner af aktivister i civilsamfundet, der gør hvad de kan, gennem kampagner, bøger, artikler, demonstrationer og personlige livsstilændringer. Selv enkelte politiske partier, såsom Alternativet i Danmark, vil gerne gøre noget seriøst, men de er undtagelsen blandt politiske partier. Taget som helhed, er det globale civilsamfund for fragmenteret og for svagt til at fremtvinge de nødvendige foranstaltninger uden hjælp ovenfra.

De der kan, er de politiske ledere i de mest magtfulde lande, der er medlemmer af FN. COP21 i Paris i december 2015 demonstrerede en kolossal forskel mellem hvad videnskaben siger, er nødvendigt, og hvad disse ledere er villige til at binde sig til. Selv deres ikke-bindende hensigtserklæringer er for lidt. Problemer er at vores teknologiske viden har overhalet vores evner til at opfatte os selv som én stor familie her på jorden. I stedet for tænker de enkelte ledere kun i deres "nationale interesser". Desværre er disse interesser defineret i høj grad af de personer og virksomheder, som har mest glæde af en uændret status quo, nemlig en lille elite, der tilsammen kontrollerer verdens største multinationale virksomheder, og indirekte kontrollerer også de politiske ledere, i hvert fald i USA.

Spørgsmålet, som jeg stiller her er, om der overhoved findes en løsning, som nødvendigvis må indebære en eller anden form for samarbejde mellem de "top down" magthavere, der kan, og de "bottom up" aktivister, der vil. Jeg tror, der er en mulighed, som jeg vil skitsere om lidt. Men først er det nødvendigt at identificere de hovedbarrierer, der forhindrer en løsning.

---

¹ Ross Jackson er økonom, formand for den almennyttige Foreningen Gaia Trust, og forfatter til *Occupy World Street; vejen til en værdig fremtid* (Hovedland, maj 2013). Artiklen er i høj grad baseret på bogen.

Neoliberalisme

Hovedproblemet bag krisen er det dominerende neoliberale økonomiske system, der har været herskende i verden i godt 30 år, og som er godt beskrevet og kritiseret andetsteds i denne artikelsamling. Jeg vil dog påpege nogle enkelte ting, der er relevante for min problemstilling. For det første er den neoliberale økonomi ikke et økonomisk system i normal forstand, men snarere et politisk projekt promoveret af verdens meste velhavende borgere, specielt i USA. Forhenværende cheføkonom i Verdensbanken og Nobelpristager Joseph Stiglitz har sagt om neoliberalismen: "Det, der nu til dags sælges som økonomi, er i virkeligheden en ideologi eller en religion".²

De vigtigste instrumenter til opretholdelse af denne orden er tre internationale institutioner, hvor næsten alle lande er medlemmer, men som i praksis er under kontrol af USA og dets nærmeste allierede, nemlig Den Internationale Valutafond (IMF), Verdensbanken (WB) og Verdenshandelsorganisationen (WTO). Således kan "projektet" bedst forstås som et initiativ til beskyttelse af amerikanske værdier og interesser verden over, som disse er defineret af de allerrigeste samt de største multinationale virksomheder, som de kontrollerer, der danner et netværk kendt som "korporatokratiet". EU har stort set købt teorien, selv om 30 års erfaring viser at systemet har været en katastrofe for miljøet og social lighed og ikke har givet det store flertal et bedre liv – tværtimod. Men systemet har været en kæmpe succes for bagmændene, som Occupy Bevægelsen kalder "den 1 %", der fik en enorm indkomstsstigning på 224 % i perioden 1979-2005 i USA, mens de lavestlønnede 90 % af amerikanerne kun fik en stigning på 5 %. I samme periode steg topdirektørernes lønninger i forhold til arbejderlønninger fra 40:1 i 1979 til 350:1 i 2005, næsten en ti-dobling.

Men hvad er det for nogle mekanismer i neoliberalismen, der gør de rige rigere og resten fattigere? Der er flere. Den vigtigste er overførslen af penge og magt igennem den såkaldte "frie bevægelse" af varer og kapital. "Frie bevægelser" lyder flot som princip, men realiteten er at det er de store multinationale firmaer der får "frihed", ikke forbrugere og slet ikke de mindre firmaer. Friheden tilhører de samme bagmænd—"den 1 %"—der har skrevet manuskriptet og som kontrollerer stort set alle de største virksomheder. De kan til enhver tid udkonkurrere de mindre firmaer, der skal overholde den lokale miljømæssige- og sociale lovgivning, og ikke har de samme politiske muskler til at forhandle fordelagtige skatteordninger. De mindre spillere bliver ikke konsulteret når politikere overvejer ny lovgivning; de kan ikke bruge "transfer pricing" og stor intra-koncern lån til at minimere skattebetaling i lande som Danmark; og de kan ikke parkere deres overskud i skattely, hvorfra de kan drive deres spekulationsforretninger skattefrit (Seneste estimat af penge i skattely: USD 21-32 billioner).

Resultatet af neoliberal økonomi er mere arbejdsløshed over hele linjen, mindre skatteindtægter, pres på velfærdsstaten og lønningerne, og underskud på statsbudgettet—et kapløb mod bunden, som kun de hæmningsløse multinationale kan vinde. Når en suveræn stat som Danmark passivt accepterer at fungere under denne neoliberale ramme, har den principielt accepteret, at vi alle sammen arbejder for "den 1 %"—også den politiske ledelse! Vi er blevet en såkaldt "konkurrencestat" i en konkurrence, som vi ikke kan vinde. For eksempel siger de danske politikere, at vi skal acceptere lavere lønninger, lavere bistand og ringere velfærd, mens vi løber hurtigere hele tiden. I USA har de rigeste samlet så stor en del af indtægterne og velstanden til sig selv, at mange i middelklassen ikke længere kan leve af en almindelig løn, et begreb der hedder "the working poor", og som nu spredes til EU. Og mange har ikke penge nok til at købe de industriprodukter, der sælges, med det resultat at hele økonomien risikere at gå i stå.

Lad mig give et par eksempler på hvorfor WTO er en af de største barrierer for en bæredygtig fremtid. Da EU besluttede at gå foran med større krav til CO2 udslip fra sine hjemmehørende virksomheder, indførte man det velkendte

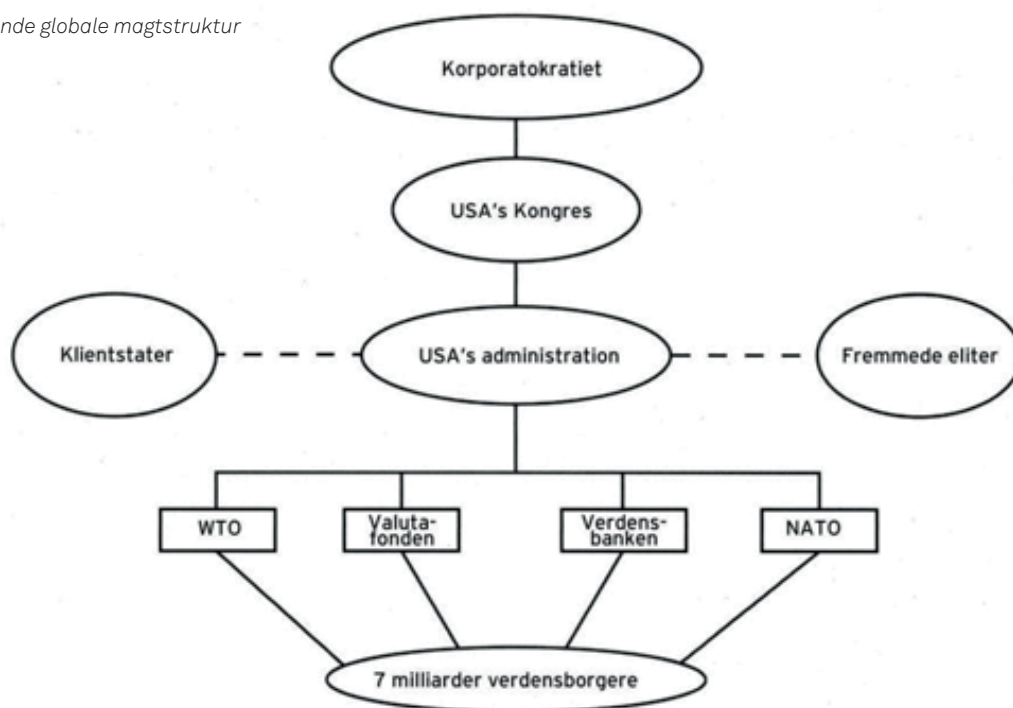
---

² Interview med Joseph Stiglitz, *Trend Online Zeitung* (februar 2004).

CO2 kvote system. Reaktionen fra de store europæiske virksomheder var at forklare EU Kommissionen, at hvis systemet blev indført som planlagt, vil de miste store markedsandele til deres udenlandske konkurrenter, der ikke skulle leve op til de samme krav. Men, siger den rationelle læser, kunne EU ikke bare indføre en fortoldning af udenlandske produkter for at ligestille parterne? Det vil også være det bedste for miljøet, og så vil andre med tiden sikkert følge EUs banebrydende initiativ og gøre det samme. I bedste fald kunne det være begyndelse til en styring af den globale opvarmning og måske endda redde menneskeheden fra sig selv? Men...uh, uh. WTO har intet miljøhensyn, kun profithensyn. At fortolde udenlandske firmaer alene på grund af en lavere miljøstandard er ikke tilladt! Resultatet var, som bekendt, at ordningen blev så udvandet at den har været stort set virkningsløs og kapløbet mod bunden kunne fortsætte med fuld fart.

En anden WTO regel er specifikt designet til at forhindre udviklingslandene i at udvikle virksomheder, der kan konkurrere med USA og EU. Reglen hedder, at intet WTO medlem kan give nogen fordel til en hjemlig industri, medmindre at det også giver samme fordel til en udenlandsk konkurrent. Men historisk set var en sådan beskyttelse af hjemlige industrier – protektionisme – den eneste måde at noget land nogensinde er blevet et konkurrencedygtigt industrisamfund. Det gælder alle – Storbritannien, USA, Japan, Kina – alle uden undtagelse! I øvrigt forhindrer denne regel ikke USA at give kæmpe tilskud til deres bomuldsindustri for at holde mere konkurrencedygtig Vestafrikansk bomuld ude af landet. Denne undtagelse (som er kun én ud af mange) var en af USA's betingelser for at gå med i WTO i 1994. Hvem siger at de samme regler skulle gælde for alle? Diagrammet forneden viser den de facto magtstruktur i verden.

Figur 1. Den nuværende globale magtstruktur

Et nyt verdensbillede

Den herskende verdensorden bygger på et verdensbillede, der adskiller mennesker fra naturen og fra hinanden, en simplificeret, mekanisk måde at forstå livet på. Naturen og andre mennesker er bare ressourcer til at udnytte til ens egen fordel. Neoliberal økonomi er en naturlig konsekvens heraf, ligesom miljøødelæggelse, større ulighed, social deroute og til syvende og sidst truslen fra den globale opvarmning er naturlige konsekvenser heraf. Et system hvor der ikke er plads til miljøbeskyttelse, ren luft, ren jord, rent vand og retfærdighed gavner ikke flertallet af menneskeheden. Et økonomisk system, der ikke giver plads til de milliarder af mennesker, som befinder sig udenfor "markedet" og som ikke har råd til at købe produkter importeret fra multinationale firmaer burde være uacceptabelt.

Pointet er, at et verdensbillede ikke bare er et filosofisk begreb. Det får konsekvenser i alle lag i samfundet. Derfor er vi, hvis vi vil ændre samfundet, først nødt til at ændre vores verdensbillede. Heldigvis er dette ved at ske langsomt i form af et fremspirende nyt verdensbillede, som er i sin vorden og som endnu ikke har fået et navn. Når det bliver det herskende, vil alle de ovennævnte problemer forsvinde.

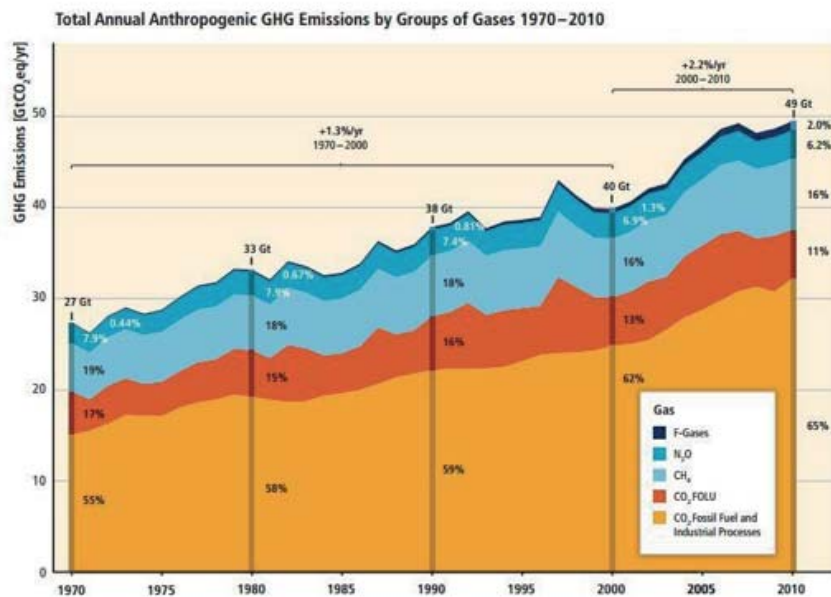
Hvad karakteriserer så dette fremspirende verdensbillede og hvorledes adskiller det sig fra det gamle? For det første er det endnu ikke fuldstændig defineret, men jeg vil imidlertid forsøge alligevel. Jeg vover pelsen og siger, at den mest grundlæggende forandring fra den gamle verdensanskuelse er, at jorden anses for at være én levende organisme analog til et menneske, og jeg vil kalde den måde at se på verden som "Gaia paradigmet" efter James Lovelocks Gaia teori. Alle dele, hvad enten de er planter, dyr eller mineraler, ses som intimt forbundne og indbyrdes afhængige. Menneskeheden ses som en integreret del af naturen. Ingen dele af naturen er bedre eller ringere end andre, da alle er guddommelige og afgørende vigtige for den samlede organisme. Denne del af verdensanskuelsen har meget tilfælles med alle indfødte folks verdensanskuelser, som anser naturen for hellig. Det nye paradigme vil sandsynligvis ikke gå helt så langt, men menneskeheden vil afgjort udvise mindre overmod og mere ydmyghed overfor naturen. I modsætning til det døende verdensbillede, er denne nye i fuldstændig overensstemmelse med den moderne kvanteteori i fysik, hvor alt er indbyrdes forbundet og intet er skilt fra. En af de mest gennemgribende ændringer vil være prioriteringen af langsigtet overlevelse frem for alt andet. Hvor det døende verdensbillede fremmede materiel vækst mens den sled på den naturlige kapital – i en grad, der nu truer menneskets overlevelse – vil det nye verdensbillede bytte om på prioriteringerne, nedgradere økonomisk vækst og opgradere miljøbeskyttelse og bevarelsen af den naturlige kapital i hvad vil blive kendt som økologisk økonomi.

En alternativ verdensorden

Det overordnede mål for global regeringsførelse i en Gaiansk verden vil være at sikre den menneskelige arts overlevelse - et formål hinsides al ideologi. Dette burde være enhver global civilisations overordnede mål. Desværre gælder dette ikke for den nuværende verdensorden, som prioriterer økonomisk vækst og mere forbrug over alt andet, en populistisk politik, der sætter selve vores overlevelse på spil. For at nå dette mål i praksis vil det være nødvendigt at indføre mekanismer, som kan sikre at det globale ressourceforbrug holdes indenfor de grænser, som naturen kan genoprette - selve kernen i begrebet bæredygtighed. Det kan kun ske, hvis alle nationer samarbejder. Der skal kun én stor bagstræber til for at sabotere hele bestræbelsen og sætte hele menneskeheden i farezonen. Det er simpelthen ikke muligt at håndhæve bæredygtighed med fredelige midler, hvis ikke alle arbejder sammen. I den nuværende verdensorden har sådan et samarbejde aldrig været muligt. Man har kun prøvet delvise og frivillige ordninger såsom Kyoto protokollen og diverse hensigtserklæringer og har investeret noget i alternativ energi. Men til dato har ingen af disse forsøg formået at dæmme op for det konstant stigende CO2 udslip på ca. 2 % om året, jvf. figur 2 fra IPCCs 2014 rapport.

Det overordnede mål for global regeringsførelse i en Gaiansk verden vil være at sikre den menneskelige arts overlevelse - et formål hinsides al ideologi. Dette burde være enhver global civilisations overordnede mål. Desværre gælder dette ikke for den nuværende verdensorden, som prioriterer økonomisk vækst og mere forbrug over alt andet, en populistisk politik, der sætter selve vores overlevelse på spil. For at nå dette mål i praksis vil det være nødvendigt at indføre mekanismer, som kan sikre at det globale ressourceforbrug holdes indenfor de grænser, som naturen kan genoprette - selve kernen i begrebet bæredygtighed. Det kan kun ske, hvis alle nationer samarbejder. Der skal kun én stor bagstræber til for at sabotere hele bestræbelsen og sætte hele menneskeheden i farezonen. Det er simpelthen ikke muligt at håndhæve bæredygtighed med fredelige midler, hvis ikke alle arbejder sammen. I den nuværende verdensorden har sådan et samarbejde aldrig været muligt. Man har kun prøvet delvise og frivillige ordninger såsom Kyoto protokollen og diverse hensigtserklæringer og har investeret noget i alternativ energi. Men til dato har ingen af disse forsøg formået at dæmme op for det konstant stigende CO2 udslip på ca. 2 % om året, jvf. figur 2 fra IPCCs 2014 rapport.

Figur 2. Global CO2 udslip 1970-2010

Der er, i princippet, adskillige måder at skabe en global struktur for regeringsførelse, som kan sikre artens overlevelse. De spænder lige fra et hensynsløst totalitært regime over en magtfuld og centraliseret verdensregering med valgte repræsentanter, til et mere decentralt multipolært regime, under en fælles beskyttende paraply. En grænseløs, homogen "frihandels" verden, der består af multinationale selskaber, global branding, og ubegrænsede kapitalbevægelser kontrolleret af en verdensregering – det gør ingen forskel om den er totalitær eller formelt valgt – er det herskende korporatokratis utopiske drøm, fordi det ville gøre det muligt for dem at opretholde deres kontrol, livsstil og dominans på bekostning af alle andre. Sådant en udemokratisk løsning ville være uacceptabel for en Gaianer, hvis samfund vil sætte en høj værdi på at leve i decentrale, forskelligartede samfund i menneskelig skala med en høj grad af lokalt demokrati. Et Gaiasamfund vil også insistere på at udviklingslandene, som anses for del af "familien", har ret til en reel udvikling, der indebærer kontrol over deres økonomier og kulturer. For en Gaianer er "småt smukt" et udtryk formuleret af økonomen Leopold Kohr, som også skrev "en småstatsverden ville ikke alene løse problemerne med social brutalitet og krig. Den ville også løse problemet med undertrykkelse og tyranni. Den ville løse alle de problemer, der kommer af magt." ³ Derfor vil det tredje regeringsalternativ – en multipolær verden der består af mange små, uafhængige, samarbejdende, suveræne stater under en fælles paraply der beskytter miljøet – være den ideelle struktur i en Gaiansk verden. Det er imidlertid ikke tilstrækkeligt at beskytte miljøet uden at tage hensyn til hvordan man gør det. Her vil det Gaianske værdisystem insistere på respekt for alle verdens borgeres menneskerettigheder, for eksempel som de er defineret i FN's menneskerettighedserklæring.

Derfor vil den internationale struktur i en ideel Gaia verden være et univers af små, uafhængige suveræne stater, hvor en begrænset del af suveræniteten er afgivet til et globalt overstatsligt regeringsorgan. Den centrale myndighed vil have ret til at udstede de direktiver, den finder nødvendige for at sikre planetens langsigtede bæredygtighed og overholdelse af menneskerettighederne i alle medlemsstater. Alle andre aspekter af suveræniteten vil forblive hos de individuelle suveræne stater. På denne måde vil forskellige kulturer, med respekt for lokale præferencer og prioriteringer, kunne blomstre og udvikle sig i en struktur, der garanterer langsigtet overlevelse og grundlæggende menneskerettigheder. Sådant en overordnet struktur er uafhængig af ideologi og i stedet for dikteret af de grund-

³ Leopold Kohr, *The Breakdown of Nations* (Totnes, UK: Green Books, 2001), p.235.

læggende præmisser: bæredygtighed og menneskerettigheder. Principielt kan en suveræn stat i Gaiasamfundet være hvad som helst fra en socialistisk stat til en kapitalistisk stat til en religiøst baseret stat, hvad som helst fra en højteknologisk industriel stat til en lavteknologisk landbrugsstat, den eneste betingelse er, at de grundlæggende regler, der garanterer bæredygtighed og menneskerettigheder, bliver respekteret.

I mellemtiden har vi ikke nogen ideel verden, derfor må en sådan verden ses som et langsigtet Gaiansk mål. Det vi på kort sigt kan gøre er at opbygge de institutioner, som vil gøre det muligt for sådan en Gaiansk verdensorden at udvikle sig langsomt. Forhåbentlig vil nogle nationer tage ideen til sig og vise lederskab og gøre en begyndelse hen i mod sådan en verdensorden.

De Gaianske institutioner

Det er ikke nok at ændre det gamle økonomiske system. Man er også nødt til at skrotte de institutioner, der er designet til at støtte det gamle system, nemlig WTO, Valutafonden og Verdensbanken, og erstatte dem ved nye institutioner, der støtter Gaia paradigmet.

I de følgende afsnit vil jeg ganske kort gøre rede for otte nye internationale institutioner, som jeg foreslår, og deres vigtigste funktioner. Jeg antager, at disse institutioner vil blive grundlagt af en overstatslig medlemsorganisation, som jeg herefter vil kalde for Gaiaforbundet. Alle medlemslande er nødt til at afgive suveræniteten i to, og kun to områder—bæredygtighed og menneskerettigheder. I disse to områder er en central styring nødvendigt for en anstændig overlevelse. Derfor er de nye institutioner kun til for at tjene disse to funktioner. Alt andet er decentraliseret til de enkelte suveræne stater.

Den Gaianske Handelsorganisation erstatter Verdenshandelsorganisationen for medlemsstaterne. Suveræn national kontrol over al handel (for eksempel afgiftspolitik, forbud imod produkter, status som mest foretrukne nation) er nødvendig for at forhindre, at medlemsstaternes indenlandske produkter bliver underbudt af produkter importeret fra ikke-medlemmer, som har en lavere miljøstandard, så vel som for at beskytte suveræne prioriteringer og præferencer. Desuden er det nødvendigt med kontrol med kapitalbevægelser af hensyn til udviklingen af industrier med relativ fordel i udviklingslandene og for at beskytte enhver stats valutabeholdning og ejendomme imod spekulative kapitalstrømme. Dette vil også frigøre nogle valutaeserver til mere produktive formål.

Den Gaianske Clearing Union har som formål at regulere og afregne international handel uden brug af national valuta, baseret på en model oprindeligt foreslået af John Maynard Keynes. Clearing Unionen vil mindske sandsynligheden for nye finanskriser, frigøre betydelige summer, der nu er bundet i valutaeserver og løse den finansielle ustabilitet, som uundgåeligt forekommer, når en national valuta (for tiden den amerikanske dollar) bliver brugt som den primære kilde til likviditet og valutaeserver.

Den Gaianske udviklingsbank, som erstatter Valutafondens og Verdensbankens funktioner og finansieres af de ovenfor nævnte frigjorte valutaeserver – vil finansiere reel og ikke-udbytende udvikling i udviklingslandene ved hjælp af lån i lokal valuta for at puste nyt liv i lokalsamfundene, skabe arbejde, opmuntre lokal produktion af de mest grundlæggende fornødenheder – mad, energi, boliger, tekstiler og så videre, så vel som merværdiprodukter, efterhånden som de udvikler sig til bæredygtige stater.

Den Gaianske kongres – en forsamling af delegerede udpeget af regeringerne i Gaiaforbundet, er Gaiaforbundets lovgivende forsamling, hvis vedtagelser fastlægger internationale love for medlemsstaterne indenfor bæredygtighed og menneskerettigheder.

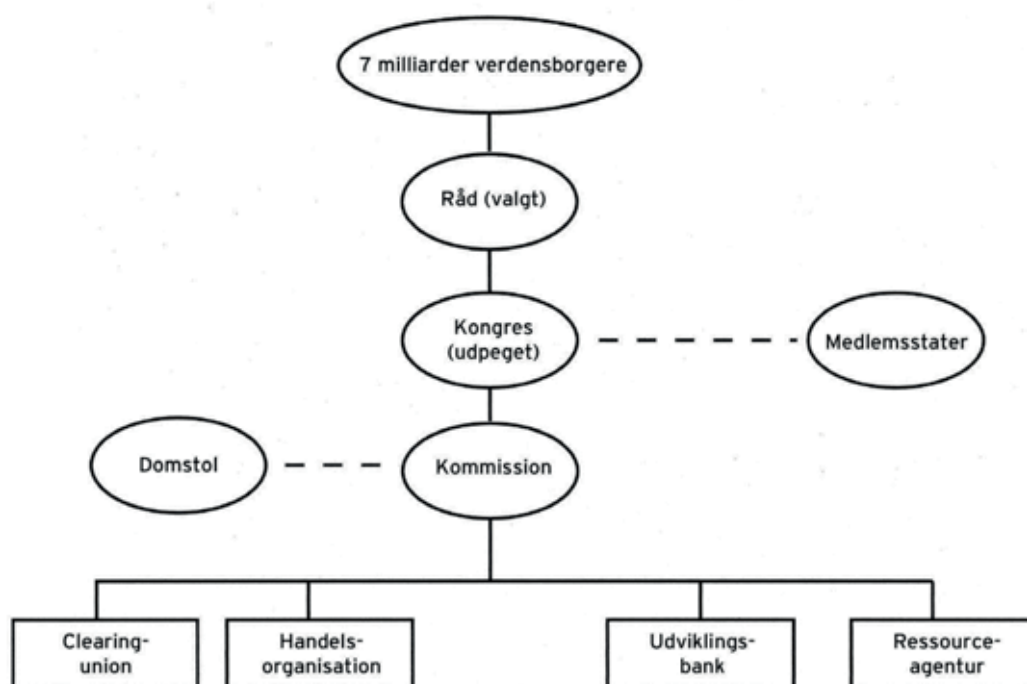
Gaiakommissionen – ledet af en generalsekretær – er Gaiaforbundets udøvende organ, der sætter kongressens vedtagelser i værk og administrerer de Gaianske institutioner.

Gaiadomstolen er Gaiaforbundets juridiske afdeling, med opgaven at fortolke Gaiansk lov.

Gaia Ressource Agentur, er en enhed under Gaiakommissionen, som har til opgave at administrere medlemmernes brug af vedvarende og ikke vedvarende ressourcer. Dette er en nødvendig funktion af hensyn til den langsigtede bæredygtighed. Det første skridt vil blive at oprette et agentur til at kontrollere den globale udledning af CO2 med en "Cap and Trade" aftale der fastsætter et bindende globalt loft på CO2 emissioner.

Gaiarådet er et lille valgt råd af "vise ældre", med magt til at underkende enhver kongres beslutning eller lov, som ikke anses for at være i planetens langsigtede interesse og at mægle i konflikter, når de anmodes derom.

Figur 3. illustrerer den overordnet magtstruktur, der er resultatet.

Udbryderstrategien

Verdens store magter, bl.a. USA, EU og Kina, vil aldrig tage initiativet til den beskrevne verdensorden, fordi den strider imod deres snævert definerede nationale interesser. Derfor må initiativet komme et andet sted fra. Min anbefalede strategi er, at Gaiaforbundet bliver realiseret igennem et samarbejde mellem en håndfuld små lande ovenfra og verdens græsrodder nedefra. Ovenfra-delen omfatter en gruppe på under ti små lande, som påtager sig ledelsesansvaret ved formelt at grundlægge Gaiaforbundet med dets otte institutioner – Gaiarådet, Gaiakongressen, Gaiakommissionen, Gaiadomstolen, Gaia Clearing Unionen, Den Gaianske Handelsorganisation, Den Gaianske Udviklingsbank og Gaia Ressource Agentur – som et alternativ til den herskende magtstruktur, i begyndelsen som en lille prototype, men en der let kan skaleres op. Når forbundet én gang er etableret vil andre nationer blive inviteret til at ansøge om medlemskab. Et initiativ taget af et lille antal suveræne stater til at danne en ny organisation med en idealistisk global motivering, som samtidig inviterer andre til at tilslutte sig, vil blive en stor verdensbegi-

venhed, som ikke kan ignoreres. Det vil være en langt mere magtfuld begivenhed end en hvilken som helst aktion fra civilsamfundet. Men stillet overfor stormagternes modstand vil det sandsynligvis kun lykkes med massiv støtte fra civilsamfundet, i særdeleshed fra et stort mindretal indenfor USA og EU.

Den første handling som grundlæggerne må foretage sig – når forhandlingerne og papirarbejdet er overstået – er formelt at bryde ud af den neoliberale fængsel ved at forlade WTO (med seks måneders varsel) deraf navnet ”udbryderstrategi”. De lande, der grundlægger Gaiaforbundet, behøver ikke at forlade Valutafonden, Verdensbanken eller FN, eftersom alle relationer med disse tre organisationer er frivillige og fortsat kan være nyttige, i hvert fald i begyndelsen. Det samme gælder regionale samarbejdsorganisationer, dog kun under den forudsætning at de ikke vil være i konflikt med Gaiaforbundets kapital-kontrol samt valuta-og handelsordninger, hvilket for eksempel vil være tilfældet i forhold til EU. WTO er anderledes, fordi den indeholder bindende mægling i konflikter og en overførsel af suverænitet, der må tages tilbage, hvis medlemmerne af Gaiaforbundet skal være selvbestemmende og herrer over deres egne økonomier og kulturelle arv. I praksis er det første skridt ikke så dramatisk, som det kunne se ud til ved første øjekast. Handelsmønstre ændrer sig ikke i løbet af en nat, men eksisterende handelsaftaler må genforhandles på et tidspunkt. Det vil naturligvis være nødvendigt med en overgangsperiode, ligesom det var for EU projektet.

Nedefra-delen kommer i spil senere i processen og er det pres, der vil komme fra NGO'erne og almindelige borgere på de politiske ledere i ikke-medlemslande, så snart Gaiaforbundet er blevet formelt sat i værk og fungerer. Nøglen til succes er demonstrationer i gaderne, hvor argumentet nedefra er enkelt og magtfuldt: ”Gaiaforbundet repræsenterer alt det vi hævder at stå for: Frihed, retfærdighed, lighed, demokrati, menneskerettigheder, selvbestemmelse og en bæredygtig fremtid for vores børn og børnebørn. HVORFOR ER VI IKKE MEDLEMMER?” Argumentet er uigen- driveligt. Målet er enkelt og let at kommunikere. Og vigtigst af alt: demonstrationerne i gaderne vil have et lokalt mål – en bindende folkeafstemning om tilslutning til Gaiaforbundet. Og de bør sove i parkerne og pladserne indtil deres forlangende bliver opfyldt. For første gang nogensinde, kan verdens NGO'er stå sammen på én sag, og vel at mærke, en sag som de kan vinde.

Hvis initiativet lanceres rigtigt burde det modtage støtte fra flertallet af verdens borgere, i nogle tilfælde i opposition til deres valgte ledere. Græsrodsstøtte er afgørende. Med tiden vil andre lande tilslutte sig, bidrage til visionen og hjælpe med at bevæge verden i retning af et ægte bæredygtigt og retfærdigt verdenssamfund. Men for at være overbevisende er det absolut nødvendigt at grundlæggerne præsenterer Gaiaforbundet for verden som en prototype på en foreslået global struktur, som er i alle verdens borgeres interesse og som kan blive skaleret op efter behov. Hvis det bare bliver endnu en international organisation, der skal fremme og beskytte grundlæggernes interesser, så vil projektet slå fejl. Grundlæggerne må understrege, at de Gaianske institutioner er bygget til at opfylde behovene i en verdensomspændende civilisation, hvis mål er bæredygtighed, selvbestemmelse, demokrati og retfærdighed, og at alle lande er velkomne til at tilslutte sig, når tiden er moden.

Jeg tror, at en gruppe af mindre lande, der arbejder sammen, har den største chance for at lykkes, fordi de har færre ambitioner og nationale dagsordener, der kunne skabe modstand, end tilfældet ville være hvis en af stormagterne, eller bare et stort udviklingsland, var blandt grundlæggerne. Og et lille antal gør naturligvis forhandlingerne meget lettere.

Ross Jackson Økonom og formand for den almennyttige Foreningen Gaia Trust